

[Iver Poulsen.]

selvbestemmelseretten må det, og vort medmenneskelige ansvar her må strække sig videre end til vor egen køkkenhave; vi ville handle ansvarsløst, hvis vi lukkede øjnene for den trussel imod verdensfreden, som apartheidpolitikken er.

Jeg har ikke de nødvendige forudsætninger for at bedømme værdien af den højtærede udenrigsministers initiativ, eller om udenrigsministeren har grebet sagen rigtigt eller forkert an. Derfor skal jeg slet ikke deltage i den almindelige uddeling af ris og ros, men tilslutte mig opfordringen til den højtærede udenrigsminister om at give folketinget en redegørelse for sagen.

Det er ret iøjnefaldende, at statsministeren meget stærkt uddybede det ene hovedelement i vor udenrigspolitik, nemlig vor tilslutning til FN, medens statsministeren ikke havde meget andet at sige om det andet hovedelement, det atlantiske fællesskab, end at Danmarks medlemskab af Atlantpagten som hidtil er et hovedelement i vor udenrigspolitik. Der var noget her, der lignede en forskelsbehandling imellem de to hovedelementer, som godt kunne se ud til at være mere end en tilfældighed, for under helhedsløsningen og behandlingen af jordlovene slog regeringen jo fløjddørene så vidt op til venstre, at ikke blot socialistisk folkeparti, men også Moskvakommunisterne fandt sig veltilpas ved det. Derfor kunne det ligge nær at tænke, at dette jordlovsvennskab ikke var ganske uden indflydelse på regeringens indstilling over for NATO-fællesskabet. Og endelig kan man vel heller ikke helt se bort fra en eventuel radikal indflydelse her. Den radikale handelsminister har jo her i sommer fortalt offentligheden, at vi ikke skal have en udvidelse af det militære samarbejde med vor sydlige NATO-partner, formentlig ganske uanset om NATO-fællesskabets fredsbevarende betydning og effektivitet måtte kræve det eller ej.

Jeg bemærkede nok, at forsvarsministeren dengang beroligede offentligheden med, at handelsministeren ikke talte på regeringens vegne, og at landbrugsministeren ikke mente, at spørgsmålet var aktuelt og heller ikke troede, at det ville blive det. Men det er jo for set, at et og andet er gået anderledes, end landbrugsministeren troede det ville

gå. Derfor vil jeg gerne spørge den højtærede statsminister: hvis et udvidet dansk-tysk militært samarbejde viser sig sagligt hensigtsmæssigt for NATO-fællesskabets mål, fredens bevarelse og sikring af medlemslandenes frihed, vil det så blive de radikale og folkesocialistiske ønsker om at svække vort forsvarsberedskab, eller vil det blive de saglige hensyn og de sagligt begrundede ønsker om at styrke NATO-fællesskabet, der vil blive afgørende for regeringens stilling?

I den forbindelse vil jeg også gerne spørge den højtærede forsvarsminister, om pressemeddelelserne om efterårsmanøvrerne i Sønderjylland virkelig kan være rigtige; for hvis de er det, finder jeg, det er beskæmmende. Meddelelserne går bl. a. ud på, at øvelserne måtte helt eller delvis standses, fordi køresedlerne skulle indkaldes og det skulle kontrolleres, om der var brugt mere brændstof, end der var tildelt og beregnet, for i så fald måtte øvelsen omlægges eller eventuelt helt standses. Endvidere er det meddelt i pressen, at øvelsesammunitionen var tildelt i alt for ringe mængde, så at hverken mandskab eller befalingsmænd fik det fulde udbytte af øvelsen. Hvis disse meddelelser er rigtige, er der tale om spild af såvel det indkaldte mandskab som af befalingsmændenes tid, og det kan kun svække vore NATO-partners tillid til, at vi af en ærlig vilje søger at opfylde de forpligtelser, som vi har påtaget os inden for NATO-fællesskabet.

Endelig vil jeg gerne spørge den højtærede forsvarsminister, om forsvarsministeren ikke kunne tænke sig at tage op til overvejelse og undersøgelse, om efterårsøvelserne kunne placeres på et lidt andet og senere tidspunkt end nu, for år efter andet støder vi på dette, at efterårsøvelsernes indkaldelser bereder ikke mindst landbruget meget store vanskeligheder i en tid, hvor det er meget knapt med tjenesteholdet. Jeg ved godt, at det er ikke noget, der kan lade sig ordne fra den ene dag til den anden, at der er mange hensyn at tage og meget, der skal undersøges, før man kan træffe en endelig beslutning, men jeg vil som sagt bede den højtærede forsvarsminister om at tage spørgsmålet op til overvejelse og undersøgelse, for det vil være af virkelig stor samfundsmæssig betydning, da de afbrydelser